

|                                                                                                                                   | Kapitel 5                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                   | <i>Räddade genom tro på Kristus</i>                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 5:1 δικαιωθεντες ουν εκ πιστεως ειρηνην εχωμεν προς τον θεον δια του κυριου ημων ιησου χριστου                                    | 1Då vi nu har gjorts rättfärdiga genom tro har vi frid med Gud genom vår herre Jesus Kristus.                          | Nu fortsätter Paulus med att beskriva vad allt det fantastiska Gud har gjort för oss genom Jesus Kristus, betyder för oss som tror. Genom rättfärdiggörelsen av Gud, som Paulus nu kommer att ännu mer beskriva, har vi frid med Gud. Det här är huvudpoängen i versen. Frid med Gud, Schalom på hebreiska, Irenen eller som namnet Irene, på grekiska. Frid med Gud betyder inte slut på krig och ondska, det betyder långt mer än det. Det betyder att Gud har låtit oss bli ett med Honom. Det här måste ha varit ett stort glädjebudskap för Paulus, viket vi kommer att se, att vi får vara ett med Gud. Detta var då något helt otänkbart. Hur skulle Gud, denne mäktige och helige Gud, kunna bli ett med oss oheliga syndare? Jo, skriver Paulus genom vår herre Jesus Kristus, genom tron på Honom. Det är han som gjort detta möjligt. Det finns ett problem i denna vers i ordet "ha" "exomen" eftersom bokstaven "o" kan skrivas på två olika sätt på grekiska. I det fall som det står i de äldsta grundtexterna finns det långa "o" eller omega och då skulle det betyda att vi ska göra något för att ha frid med Gud "låt oss ha frid med Gud", men det stämmer inte med den övriga texten. Paulus är väldigt noga med att hela tiden peka på att det är Gud allena som gör det här. Det bör stå ett kort o, omrikon, det är den enda lösningen som stämmer. Men varför är det så här? Förklaringen är att Paulus dikterade för Tertius som var den som skrev och o låter alltid som ett o, men kan på grekiska skrivas på två olika sätt. |
| 5:2 δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν [τη πιστει] εις την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και καυχωμεθα επ ελπιδι της δοξης του θεου | 2Han har gett oss tillträde till den nåd som vi nu lever i, och vi är stolta över hoppet att få del av Guds härlighet. | Paulus fortsätter att stryka under detta underbara. Det är Gud själv som har ordnat rättfärdigheten. Det är Gud som gett oss tillträde till nåden. Paulus använder ett särskilt ord för det här "prosagogän" som han bara använder i Ef 2:18 också. Det finns i Septuagint LXX bara i Numeris, 4 Mosebok kap 16 och 18 där det handlar om vem som Gud har gett rätten att komma nära Herren. Gud hade utsett Aron och hans efterkommande att vara präster och endast de hade rätten att komma nära, "prosagogän". Det var Korach som tyckte annorlunda, men det visade sig att han och de med honom, Leviterna, inte hade den rätten. Kort sagt: de som Gud utser ha rätten att komma inför Herren är också de som har rätten, ingen annan. Nu skriver Paulus att vi har fått den rätten genom tron på Jesus Kristus. Om det nu var så Paulus tänkte, vilket vi inte vet, det är bara en gissning, så är det något oerhört. Paulus överflödar med ord om att vi är stolta över                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                       |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                       |                                                                                                      | <p>detta hopp att få del av Guds härlighet, det som Gud ger oss.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>5:3 ου μονον δε αλλα και καυχωμεθα εν ταις θλιψεσιν ειδοτες οτι η θλιψις υπομονην κατεργαζεται</p> | <p>3Mer än så, vi är stolta över våra lidanden, eftersom vi vet att lidandet skapar uthållighet,</p> | <p>Men så kommer Paulus in på lidandet som vi får stå ut med. Han lägger upp sina tankar på sedvanligt sätt. Det han vill komma fram till lägger han upp i punkt efter punkt. Först börjar det med rättfärdigheten och nåden som det är Gud som har ordnat åt oss och gett oss tillträde till, ingen människa har gjort detta, endast Gud genom Jesus Kristus, som vi genom tron får del av. Men hur är det då med oss? Om vi kan få Guds härlighet redan här och nu, borde det väl innebära att vi ska undgå ondskan och lidandet? Men så är det inte. Det är hoppet om att vi ska undgå lidandet, vi lever i. Hoppet om något som en dag ska komma. Vad innebär då lidandet, det vill Paulus ta i denna punkt. Lidandet finns kvar, ondskan lever kvar i denna världen, vi är fortfarande syndare, som Paulus utförligt har beskrivit i Rom 1:18-3:20. Vi är frälsta och rättfärdiggjorda genom tron på Jesus Kristus, det var Guds verk, och vi ska en gång slippa det, vilket också är Guds verk. Men nu är vi kvar här under våra liv på jorden och får dela ondskan med andra, det lidande som finns här. Det innebär att vi i hoppet om det som ska komma, i tron på Jesus Kristus som ger oss syndernas förlåtelse som leder till att vi, genom den Helige Ande, får kraft att kämpa för det goda, för att följa Guds goda vilja på jorden. Det är detta som skapar uthållighet. Vi har nog ofta svårt att förstå det här som är så tydligt för Paulus, att lidandet, genom tron på Jesus Kristus är något gott eftersom det skapar uthållighet, "hypomonä" som egentligen betyder "stanna under". Ordet handlar om att hålla ut när man hamnar i svårigheter eller lidanden som man själv inte rår för. ordet kan översättas med "tålamod", men det här är en annan slags tålamod vilket ord egentligen är "makrothymia" som används om kärlekens tålamod i 1 Kor 13:4. Här handlar det om att stå ut i hoppet om en lycklig utgång.</p> |
| <p>5:4 η δε υπομονη δοκιμην η δε δοκιμη ελπιδα</p>                                                    | <p>4uthålligheten fasthet och fastheten hopp.</p>                                                    | <p>Detta är vad Paulus nu fortsätter med. Han tecknar inte lidandet som något som i sig själv är något positivt, det är hoppet som gör det positivt. Men det handlar om att stå fast, inte vid lidandet, utan vid hoppet om att Gud, trots allt, håller allting i sina händer. Den tanke som Paulus för fram handlar om att våga lägga allt i Guds händer oavsett vad som händer. Gud vet precis vad som händer. Han lämnar oss aldrig. Han har visat, vilket Paulus nu vill föra</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                 |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                 |                                                                                                                               | <p>fram, att Han själv har tagit på sig all ondska, allt lidande och själv gått i döden för att rädda hela mänskligheten. Det handlar om att lita på Gud i livets alla förhållanden, tacka Gud i livets alla förhållande som Paulus skriver om i 1 Thess 5:18.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>5:5 ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκεχῡται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν</p> | <p>5 Och hoppet sviker oss inte, ty Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan genom att han har gett oss den heliga anden.</p> | <p>Vi kan alltid hålla fast vid det hopp som Gud har gett oss. För att förstå dessa tankar måste man hela tiden ha med sig utgångspunkten från v 5:1-2. Hoppet finns med hela tiden och nu kommer Paulus in på vad det innebär. Nu först skriver Paulus om Guds kärlek "agapē". Tidigare har han talat om Guds rättfärdighet genom tron på Jesus Kristus, nu först talar han om orsaken till Guds rättfärdighet. Det är ju helt underbart att vi syndare, som inte förtjänar Guds nåd, Guds rättfärdighet och Guds helighet, kan få nåd, rättfärdighet och få komma nära Gud och få dela hans helighet (5:2) vilket innan, Jesus försoningsdöd, var fullständigt omöjligt. Det beror på Guds egen kärlek, den kärlek som bara Gud har och som Gud behåller, men låter den bli ingjuten i våra hjärtan genom den Helige Ande. Det är viktigt att skriva så här. Gud behåller alltid sin kärlek, det är alltid Guds kärlek. "agapē" kan aldrig bli vår kärlek. Det är väldigt viktigt att vi förstår det. Guds kärlek är alltid Guds, och när den ingjuts i våra hjärtan är den fortfarande Guds kärlek. Det här är möjligt genom att Gud bor i oss genom tron, precis som Han bodde i Jerusalems tempel, i det allra heligaste. För Paulus var detta mycket klart, Han hade hela Israels historia med sig, hela syftet med templet var klart för honom. Att han nu skriver att Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan betyder helt enkelt att Gud, genom Helig Ande, bor i oss och gör våra kroppar till ett tempel för Gud som Paulus skriver om i 1 Kor 6:19. Nu kommer Paulus in på vad Guds kärlek verkligen innebär.</p> |
| <p>5:6 εἰ γε χριστὸς ὢντων ἡμῶν ἀσθενῶν ἐτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσθενῶν ἀπεθάνεν</p>                                               | <p>6 Medan vi ännu var svaga dog Kristus för alla gudlösa, när tiden var inne.</p>                                            | <p>Vi märker att Paulus verkligen har förstått det här. Det är Gud som har ordnat allting för oss. Frälsningen är Guds verk och ingen annans. Vi var svaga "asthenēs" "inte starka" eller maktlösa. Ordet används i NT för sjukdom, men maktlösa kanske är bättre att förstå det som. Paulus kanske vill tydliggöra att ingen annan än Jesus Kristus hade makten och styrkan att göra det här. Endast genom hans död kunde vi bli fria, ingen annan kunde göra det. Endast Jesus, han allena. Han dog för de som var gudlösa. Alla står det inte i grundtexten, men det är vad som menas. Paulus har använt ordet gudlösa "asebon" tidigare, det var i Rom 1:18 där han börjar att berätta om Guds vrede över gudlösheten. Här använder Paulus samma ord för att beskriva att Jesu död gäller alla människor i alla tider. Vi kan förstå det så efter Paulus tidigare i Rom 1:18-3:20 varit väldigt tydlig med vad som avses med gudlöshet, ingen kommer undan. Det finns ingen</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                                                                                                                    |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                    |                                                                                                      | <p>som är rättfärdig i sig själv, alla har syndat, Rom 3:23.</p> <p>Så lägger Paulus till "när tiden var inne". Det kan tyckas vara lite onödigt, men troligen vill Paulus fortsätta tankegången med att Gud håller allting i sina händer, Gud har en plan och den fullföljer Han. Det är ju därför vi kan leva i hoppet om Guds frälsning också i lidanden som får utstå. Gud är med. Han lämnar oss aldrig. Gud har verkligen koll på läget, därför finns orden med om tiden. Det finns två ord för tid på grekiska de är detta "Kairon" som kommer som ordet som står för "rätt tid" eller särskild tidsperiod som årstiderna och betecknas som tid i kvalitativ mening. Medan "kronos" är tid i kvantitativ mening. Att lägga märke till är att Paulus i vers 1 skriver "Jesus Kristus", men här bara Kristus. Återkommer till det i vers 8.</p>                                                                                                                                                                                           |
| <p>5:7 μοις γαρ υπερ δικαιου τις αποθανειται υπερ γαρ του αγαθου ταχα τις και τολμα αποθανειν</p>                  | <p>7Knappast vill någon dö för en rättfärdig – kanske går någon i döden för en som är god.</p>       | <p>Den här versen är lite omdiskuterad. Varför har Paulus med den? Men det bygger ilte på den rabbiniska traditionen att bygga upp argumentationen. Vad är det som gör att man är beredd att offra sitt liv? Soldater levde ju med detta hela tiden. Varför var de beredda att offra sina liv? Nåväl, de fick betalat många av dem. Men om man inte var legosoldat, vilket Paulus är ute efter, vad finns det då för anledning att gå i döden? För någon som är rättfärdig? Knappast, vad vinner man på det? För någon som är god och verkligen vill göra det goda, kanske. Det skulle i så fall innebära att man själv får del av det goda som någon vill. Det kan vara tillräckligt. Men hela argumentationen bygger på att man tjänar på det. Tankegången är att man inte är beredd att ge sitt liv åt något som man inte själv tjänar på. Det här är viktigt att ta med sig när vi kommer till nästa vers.</p>                                                                                                                             |
| <p>5:8 συνιστησιν δε την εαυτου αγαπην εις ημας ο θεος οτι επι αμαρτωλων οντων ημων χριστος υπερ ημων απεθανεν</p> | <p>8Men Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare.</p> | <p>Det fanns ingen förtjänst för Gud. Det är vad Paulus vill föra fram. Gud hade klarat sig ändå. Han hade inget vunnit på att offra sig själv genom det fruktansvärda offer som korsdöden innebar. Ingenting. Han hade redan all makt och ära. Han kunde förgöra hela sin skapelse och tagit bort allt det onda, alla andemakter och hela mänskligheten. Gud vann inget för sin egen del av att offra sig själv på korsets stam. Men ändå gjorde Han det. Varför då? Jo, därför att Han älskar, därför att Han är Kärleken "agapå". Det finns några saker att uppmärksamma i denna vers. Det första är att Paulus endast skriver Kristus, inte Jesus Kristus. Det visar oss att Paulus hade full förståelse över vad Messias uppdrag var, försoningen. Paulus hade hela GT i huvudet. Han förstod vad hela utkorelsen handlade om, alla offer och alla straffutförelser som vi idag kan tyckas vara så märkliga. Paulus förstod. Hela Guds vrede, och den var stor, skulle falla på Messias, Kristus. I hela GT blev det tydligt vad Guds</p> |

|                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                              | <p>vrede verkligen innebär och nu blev den till fullo lagd på Kristus, Messias. Det blev så eftersom Gud är Kärleken, agapå. Eftersom Gud är oföränderlig och fullkomlig innebär det här att Guds vrede inte blir mindre eller att Gud skulle se mellan fingrarna och istället låta sin kärlek flöda över. Det innebär att Guds vrede och Guds kärlek fortsätter liksom tidigare och kommer att fortsätta i evighet. Men Guds vrede blir lagd på Kristus och vi kan därför undkomma den. Guds vrede gäller fortfarande och för alltid över all som är ont, all synd, men genom Jesus Kristus, får vi komma undan och får endast dela den kärlek som på samma gång flödar fram, agapå.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>5:9 πολλω ουν μαλλον δικαιωθεντες νυν εν τω αιματι αυτου σωθησομεθα δι αυτου απο της οργης</p>                                        | <p>9Då vi nu har gjorts rättfärdiga genom hans blod skall vi av honom så mycket säkrare bli räddade från vreden.</p>                                                         | <p>Paulus använder här något som är hämtad från rabbinsk tradition, slutsatsen tecknas med orden "så mycket mer" som versen börjar med "polly ουν mallon" egentligen "mycket därför mer", men det är lättare för oss att förstå det som "så mycket mer". Han inleder versen med det uttrycket för att visa på att rättfärdigheten genom Jesu blod är så mycket mer än vreden. genom Jesu blod är vi räddade från vreden och det är en räddning som står över allting annat. Uttrycket återkommer i nästa vers. Guds vrede kvarstår fullständigt, men genom Jesu blod sköljs den bort för var och en som tar del av Jesu blod. Det kan vara så att Paulus använder Jesu blod här med ansyftning till nattvarden, svårt att säga, men eftersom Paulus nu använder begreppet "Jesu blod" och inte "Jesu död" som i vers 8, kan man ana att det kan vara så. Det är dessutom en anknytning till tidigare i Rom 3:25. Men det kan också vara ett sematiskt sätt att understryka Jesu död och vad det betyder för oss och hela världen. Samtidigt hade Paulus säkert offerkulten i templet i sina tankar där blodet gjöts över altaret, se Leviticus, 3 Mos 17:11, som försoningsoffer. "Ty varje varelses liv är dess blod". Det kan vara så Paulus tänkte och förstod att Jesu blod var ett försoningsblod för alla synder, det blod vi tar emot i nattvarden, försoningsblodet för alla synder.</p> |
| <p>5:10 ει γαρ εχθροι οντες κατηλλαγημεν τω θεω δια του θανατου του υιου αυτου πολλω μαλλον καταλλαγεντες σωθησομεθα εν τη ζωη αυτου</p> | <p>10Ty om vi var Guds fiender och blev försonade med honom genom hans sons död, då skall vi, när vi nu är försonade, så mycket säkrare bli räddade genom hans sons liv.</p> | <p>Nu kommer Paulus till förklaringen och förstärker det han menar. Det intressanta orden här är ordet för fiender och ordet för försonade. Det kan vara svårt att förstå vad Paulus verkligen menade med ordet "fiende", möjligen är ordet besläktat med ett ord som betyder "utanför". Men troligen vill Paulus beskriva en fiendskap som inte handlar om att man är arg på Gud eller har en medveten hållning mot Gud, utan att man helt enkelt inte kan räknas som en del av Guds rike och inte ha rätten till att vara nära Gud. Då kommer Paulus till ordet om försoning som egentligen bygger på ett ord om att byta eller förändra. Det användes i profan grekiska om att växla pengar, men fick med tiden innebära</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                                                                                                             |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                             |                                                                                                                                    | <p>förändringen mellan att vara fiende till att vara vän, alltså förlikning. i denna vers använder Paulus ordet två gånger och det var tydligen väldigt viktigt för honom. Det handlar om en fullständig förvandling. Fienden blir vän och det sker genom Guds sons död. Paulus betonar att försoningen sker genom Jesu död. Där råder inga tvivel. Det är Jesu död som är avgörande för försoningen. Jesu blod, försoningsblodet, gjuts för alla människors synder vilket innebär fullständig förlåtelse, fullständig försoning med Gud. Så kommer Paulus till "pollon mallon" igen, "så mycket mera". Om det nu är så att vi blivit försonade med Gud, vi syndare som inte förtjänade det, då innebär det att vi blir räddade till evigt liv. Här kommer Paulus in på Jesu uppståndelses betydelse. Jesu död innebär försoning, alla synder förlåts. Men det räcker inte. Genom Jesu uppståndelse blir vi också räddade till evigt liv. Det är vad Paulus kommer fram till. Jesu verk har betydelse endast om både Jesu död och uppståndelse finns med. Paulus är medveten om att det finns fler ord på grekiska för liv. Här använder han det ord som har med evigt liv att göra. Det liv, som är en gåva från Gud, som hör samman med Gud själv. De andra orden är bios och psychä där orden kännetecknas det jordiska livet, bios och det själsliga livet psychä. Men Paulus väljer här ordet som har med Gudsgemenskapen att göra, det sanna livet, det liv som finns i Jesus Kristus, han som är vägen, sanningen och livet, "soä". I hela romarbrevet använder Paulus ordet "soä", utom i Rom 16:4 där det är ordet "psychä" som används "De har vågat livet för mig", det visar att Paulus också gör skillnad på begreppen för liv.</p> |
| <p>5:11 ου μονον δε αλλα και καυχωμενοι εν τω θεω δια του κυριου ημων ιησου [χριστου] δι ου νυν την καταλλαγην ελαβομεν</p> | <p>11Ja inte bara det, vi har vår stolthet i Gud tack vare vår herre Jesus Kristus, genom vilken vi nu har vunnit försoningen.</p> | <p>Paulus vill förstärka det han nu har skrivit med orden om "inte bara det". Han använder här ordet för stolthet "kauchomenoi" vilket kan tyckas vara lite märkligt att han för in. Möjligen vill Paulus förstärka Guds ingrepp, att det är Gud som gör allt som har med försningen och det eviga livet att göra genom Jesus Kristus. Vi kan inte berömma oss av att vi är kristna och tycka att vi är förmer än andra eftersom det endast är Guds verk, vi tar bara emot och får leva i den nåd som är Guds, det frälsningsverk som är Guds. Kanske tänkte Paulus på hur lätt det är att, liskom fariséerna gjorde, ta äran åt sig själv trots att det är Guds verk. Kanske vill Paulus lägga in det här med stoltheten i Gud som en beskrivning av att vi, av oss själva, inte kan ta åt oss någon ära, äran tillhör endast Gud. Stoltheten kan bara finnas i Gud och det beror på vår herre Jesus Kristus.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                             | <i>Adam och Kristus</i>                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5:12 δια τουτο ωσπερ δι ενος ανθρωπου η αμαρτια εις τον κοσμον εισηλθεν και δια της αμαρτιας ο θανατος και ουτως εις παντας ανθρωπους ο θανατος διηλθεν εφ ω παντες ημαρτον</p> | <p>12Genom en enda människa kom synden in i världen, och genom synden döden, och så nådde döden alla människor därför att de alla syndade.</p> | <p>Tydligen är det viktigt för Paulus att poängtera det här, så han börjar från början och hänvisar nog i tanken på det han skrivit tidigare om att vi inte kan berömma oss av något för Guds verk, vi är endast syndare som inte förtjänar något annat än döden. Synden är beteckningen för det som skiljer oss från Gud och det började en gång genom Adam och blev en slags arvsynd, som man knappt vågar skriva nu för tiden, men för Paulus var det här självklart. Synden började i en människa och genom det blev synden det som skiljde alla människor från Gud. Synden var inte något som berodde på människors gärningar, som vi gärna tänker oss det. Den beror på en enda människas nej till Gud. I bild kan man tänka sig att en enda människa, Adam, flyttade in i syndens rike och fick inte rätten att flytta tillbaka. Han skulle ha behövt ett pass, men det blev inte givet förrän genom Jesus Kristus. Det innebar att Adam och alla efter honom blev kvar i syndens rike endast pga Adam. Gärningar spelade ingen roll för de efterlevande eftersom problemet var att de bodde i fel rike. Endast genom Jesus Kristus kunde de få passet att få återvända till Guds rike. Bildligt talat. Även om Paulus kanske inte tänkte sig det så bildligt så var det så han menade. Det som gör det besvärligt för oss att förstå är slutorden i denna vers som har ställt problem för kommentatorer ända från Origenes och framåt. Vad menar Paulus egentligen med "därför att de alla syndade"? Ingen vet, men det är troligt som jag skrev ovan att Paulus syftade på att synden och dödens herravälde innebar synd och död för alla även om det endast var genom Adams synd det hände. Anders Nygren försöker i sin kommentar beskriva det som att Adam var huvudet och hans efterkommande kroppen. Om huvudet drabbas, drabbas också hela kroppen. Men jag tycker nog att min bild med syndens rike är bättre.</p> |
| <p>5:13 αχρι γαρ νομου αμαρτια ην εν κοσμω αμαρτια δε ουκ ελλογαται μη οντος νομου</p>                                                                                             | <p>13Redan före lagen fanns alltså synd i världen, men synd räknas inte där det inte finns någon lag.</p>                                      | <p>Paulus fortsätter här sin beskrivning med en fråga som säkert diskuterats mycket bland fariséerna under hans tid som farisé. Svårt att veta vad Paulus kom fram till då, men här är han tydlig. Kanske han tänker på det han skrivit om tidigare, vilket är troligt, om att lagen endast ger kunskap om synd, Rom 3:20, men det finns ett problem som Paulus vill ta upp här. Synden fanns redan innan lagen var given. Här kan vi ana fariséernas samtalsämnen. Hur kunde vi veta vad som var gott och vad som var ont innan lagen fanns? Lagen kom ju inte förrän Israels folk tog emot de tio budorden, dekalogen, på Sinai berg, vilka var så viktiga att Gud själv skrev ned dem på en stentavla med sitt finger. Men före det, vad var synd? Paulus konstaterar ganska kort att synden fanns där ändå, men den räknades inte eftersom det inte fanns något som kunde beskriva vad som var</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                        | <p>synd och vad som inte var det. Men hur kan man då veta att synden ändå härskade? Det kommer Paulus in på nu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>5:14 αλλα εβασιλευσεν ο θανατος απο αδαμ μεχρι μωυσεως και επι τους μη αμαρτησαντας επι τω ομοιωματι της παραβασεως αδαμ ος εστιν τυπος του μελλοντος</p> | <p>14Ändå härskade döden från Adam till Mose också över dem som inte gjort sig skyldiga till en överträdelse som Adams. Och Adam motsvarar honom som skulle komma,</p> | <p>Det handlar om döden. Resultatet av synden är döden och den härskade redan från Adams tid. Döden gällde alla människor oavsett hur mycket goda gärningar de än hade gjort, de dog ändå. Det spelade alltså ingen roll om man än hade levt sitt liv och bara gjort det som var gott, man dog ändå. Det här måste ha varit en synnerligen svår fråga för fariséerna som nu Paulus går in på. Vad är det för mening att leva sitt liv med att försöka göra bara det som är gott om man inte vinner något på det? Paulus återkommer med svaret. Det handlar om Jesus Kristus. Det är svaret. Om vi tänker oss hur vår intelligens fungerar så är det möjligt att Paulus förstod det här redan vid uppenbarelse på vägen till Damaskus. Jesus är Kristus är svaret. Nu skriver Paulus om att "Adam motsvarar honom som skulle komma" och använder begreppet "motsvarar" "tupos", som egentligen har en egendomlig dubbelmening. Det betyder både ett original, mönster samt en kopia, både förebild och avbild. Det är inte klart varifrån ordet härstammar. Vissa menar att det kommer från ordet "typto", "slå" och "typos" som är märkerna efter slag eller sårmärken om man så vill. Andra menar att det kommer från ordet "typos" som ursprungligen har haft betydelsen form eller hållform. Ordet används om de sårmärken som Jesus visade upp efter sin uppståndelse i Joh 20.25. I klassisk grekiska används ordet i regel om ett avtryck som är instämplat i ett material. I Sepuaginta LXX finns ordet 4 gånger, men då för två olika hebreiska ord. "Tabnit" Exodus 2 Mos 25:40 om den himmelska motsvarigheten till tabernaklet, som Herren visar Mose på berget samt ordet "salém" Amos 5.26 där ordet står för avgudabilder. I NT förekommer ordet 16 gånger på lite olika sätt, som förebild, exempel eller representativ eller mönster. Det kan vara så att Paulus har en dubbeltydning av ordet, men vad huvudmeningen är förstås av det som kommer i vers 15. Då kopplas det med ordet "överträdelsen". Adams överträdelse blir som ett avtryck instämplat i ett material eller som en frimärksstämpel. Det står som motsats till nåden.</p> |



|                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5:15 αλλ ουχ ως το παραπτωμα ουτως [και] το χαρισμα ει γαρ τω του ενος παραπτωmati οι πολλοι απεθανον πολλω μαλλον η χαρις του θεου και η δωρεα εν χαριτι τη του ενος ανθρωπου ιησου χριστου εις τους πολλους επερισσευσεν</p> | <p>15men överträdelsen kan inte jämföras med nåden. Om alla dog genom en endas överträdelse, så har nu alla fått del av Guds överflödande nåd, nådegåvan som bestod i en enda människa, Jesus Kristus.</p>         | <p>Här beskriver Paulus motsatsen till Adams överträdelse med ordet nåd "charis" (här i bestämd artikel "charisma"). Men varför skriver Paulus nåd här? Begreppet var troligen redan etablerat i urkyrkan och kom från Septuagint där det uppträder bl a i Genisis 1 Mos 6:8 där Noa gavs Guds nåd (charis). Det hör ihop med påde gratis och barmhärtighet. Något som ges av Guds godhet och barmhärtighet uteslutande av Guds goda vilja utan något krav på motprestation eller något annat som kan tillräknas en mänsklig handling, uppstått eller vilja. Nåden är Guds allena. Redan i Rom 1:5 använder Paulus begreppet utan förklaring, "Genom honom har jag fått nåden..." När Paulus använder ordet här hänger samman med förtydligandet av nåden i Rom 3:21-26. Därmed behöver inte Paulus åter upprepa det som redan klargjorts. Nåden har med Jesus Kristus att göra "en rättfärdighet från Gud genom tron på Jesus Kristus...och utan att ha förtjänat det blir de rättfärdiga av hans nåd, eftersom han har friköpt dem genom Kristus Jesus." Tydligare än så går det nog inte att få på förklaringen av Paulus användning av ordet nåd här. När denna vers läses tillsammans med Rom 3:21-26 blir det väldigt tydligt. Det är Jesus Kristus som är den nåd Gud ger och det är en överflödande nåd. Ordet "överflödande", "eperisseusen" är en aorist 1 i 3 person singularis, activum, vilket innebär en enskild handling i dåtid som gäller också framåt. Troligen tänker Paulus på den enskilda handling Jesus gjorde på korset, betalningen för alla synder som gäller alla människor i all tid. Alla kan få del av den, "så har nu alla fått del av den". Denna enskilda handling behöver inte upprepas, den är avklarad och gäller nu, vi behöver bara ta emot det underbara som Gud har gjort genom Jesus Kristus. Paulus tydliggör åter igen att det är Jesus Kristus, det handlar om. Nåd är att få ta del av Jesus Kristus genom omvändelse till tro och syndernas förlåtelse i hans namn.</p> |
| <p>5:16 και ουχ ως δι ενος αμαρτησαντος το δωρημα το μεν γαρ κριμα εξ ενος εις κατακριμα το δε χαρισμα εκ πολλων παραπτωmatων εις δικαιωμα</p>                                                                                    | <p>16Och följderna av en enda mans synd kan inte jämföras med denna gåva. Ty domen följde på vad han ensam hade gjort och blev fällande, men nåden följde på mångas överträdelser och innebar ett frikännande.</p> | <p>Här lägger Paulus ut texten ännu mer eftersom det är av stor betydelse. Den svenska översättningen här är inte ordagrann, men det är vad det betyder, "följderna av en enda mans synd". Här använder Paulus två olika ord för att beskriva vad Gud har gjort genom Jesus Kristus. Först är det "gåvan", "to doräma" och sedan är det nåd, "charisma". Genom att han använder ordet "gåvan" blir det ännu tydligare vad han menar. Det är att Jesu försoningsverk gav Gud oss, inte för att vi förtjänar det, det är ingen lön, utan som en present, en gåva. Resultatet av Adams synd får konsekvenser för alla människor, hans efterkommande. Konsekvensen eller domen för detta är döden. Men så kommer Gud med sin nåd och friköper alla människor genom</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                      | <p>Jesus Kristus. Paulus kopplar hela tiden motsatsförhållandet mellan Adam och hans efterkommande och Jesus Kristus och Jesu efterföljande, som kommer i nästa vers.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>5:17 ει γαρ τω του ενος παραπτωματι ο θανατος εβασιλευσεν δια του ενος πολλω μαλλον οι την περισσειαν της χαριτος και [της δωρεας] της δικαιοσυνης λαμβανοντες εν ζωη βασιλευσουσιν δια του ενος ιησου χριστου</p> | <p>17Om en enda mans överträdelse betydde att döden fick herravälde genom denne ende, så skall nu i stället de som blir rättfärdiga genom nådens överflödande rika gåva leva och få herravälde tack vare en enda, Jesus Kristus.</p> | <p>Här fortsätter Paulus med motsatsförhållandena och pekar på vad motsatsen innebär tack vare Jesus Kristus. Men för att peka på att det är så mycket bättre och underbarare med den nåd vi får ta emot som en gåva är, i motsats till det otrevliga och förfärliga vi har som resultat av synden, nämligen döden. Så använder Paulus orden för "så mycket mer", alltså: "allt", "polly" och "mera", "mallo". Det kan vara lite problem med uttrycket för "denne ende" som förekommer på två ställen. I översättningen 2000 används ordet för denne ende för "en enda mans överträdelse" och att "döden fick herravälde genom denne ende". Men eftersom Paulus troligen vill hålla fast vid motsatsförhållandet som han gjort hela tiden fram till nu, så är det rimligt att anta att "denne ende" andra gången handlar om Jesus. Det är omöjligt att klargöra om så är fallet eftersom det inte användes några punkter eller kommatecken på den tiden. Istället skulle versen kunna översättas så här: "Ty om en endas överträdelse betydde att döden fick herravälde, så skall vi nu istället, genom denne ende, så mycket mer bli rättfärdiga, genom den överflödande nåden och gåvan, få herraväldets liv genom en enda Jesus Kristus." I grundtexten finns frågetecken om "gåvan" ska vara med eftersom det saknas i några skrifter och man kan mena att det inte stod med från början. Men troligen är det tvärtom. Utifrån vad Paulus skriver om i vers 16 om gåvan är det troligast att ordet fanns med redan från början, men att man missade att skriva av det i några skrifter. Ordet om "gåvan" stämmer bättre här i sammanhanget än om det hade saknats. Vad som är tydligt är att Paulus verkligen vill poängtera skillnaden mellan överträdelsen och nåden och att Guds nåd och gåva genom Jesus Kristus i allra högsta grad är överflödande och ger rättfärdighet och liv åt alla som vill ta emot. Först här talar Paulus om att nåden och gåvan måste tas emot, vilket stämmer med det han talat om tidigare. Rättfärdigheten och livet, det eviga livet, ges helt gratis och fritt åt alla människor, men det måste tas emot, vilket vi gör genom tron som Paulus har varit tydlig med tidigare. Nu övergår han till att tala om livet i Kristus som beskrivningen av tron på Jesus Kristus. Det kommer han in på i kap 6.</p> |

|                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>5:18 ἀρα οὖν ὡς δι<br/>ενος παραπτώματος<br/>εἰς πάντας<br/>ἀνθρώπους εἰς<br/>κατακριμα οὕτως καὶ<br/>δι ενός δικαιώματος<br/>εἰς πάντας<br/>ἀνθρώπους εἰς<br/>δικαιωσιν ζωῆς</p>               | <p>18Alltså: liksom en endas<br/>överträdelse ledde till<br/>fällande dom för alla<br/>människor, så har också<br/>en endas rättfärdiga<br/>gärning lett till<br/>frikännande och liv för<br/>alla människor.</p> | <p>Här gör Paulus en kort sammanfattning av vad han<br/>har talat om i detta stycke. Det kan vara så att det är<br/>en sammanfattning av allt han skrivit om hittills och<br/>inte bara det senaste. Den fällande domen gäller<br/>alla människor utan undantag, som Paulus talat om i<br/>Rom 1:18-3:20. Sen kommer rättfärdigheten som<br/>Paulus berättat om i Rom 1:16-17 med<br/>fortsättningen från Rom 3:21 och fram till denna<br/>sammanfattning. Rättfärdigheten beror endasst på<br/>en enda, Jesus Kristus. Ingen annan kan av<br/>någonting i sina liv få rättfärdighet, det är endast<br/>given genom Jesus Kristus, vår Herre. Det är vad<br/>Paulus vill föra fram i all tydlighet.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>5:19 ὥσπερ γὰρ διὰ<br/>τῆς παρακοῆς τοῦ<br/>ενός ἀνθρώπου<br/>ἀμαρτωλοὶ<br/>κατεστάθησαν οἱ<br/>πολλοὶ οὕτως καὶ διὰ<br/>τῆς ὑπακοῆς τοῦ ενός<br/>δικαίου<br/>κατασταθήσονται οἱ<br/>πολλοὶ</p> | <p>19Liksom en enda<br/>människas olydnad<br/>gjorde alla till syndare, så<br/>skall en endas lydnad<br/>göra alla rättfärdiga.</p>                                                                               | <p>Paulus fortsätter här med motsatserna, här om<br/>olydnad och lydnad. Denna sammanfattning som<br/>började i v 18 fortsätter på ett sätt där man kan ana<br/>en form av poetiskt eller juridiskt markering som<br/>fortsätter också i de kommande två verserna. Men<br/>det kan också vara en tillfällighet att när Paulus<br/>försöker sammanfatta det han talat om tidigare,<br/>med samma form av motsatser, att han minns från v<br/>13, där han inte riktigt avslutade det här med lagen<br/>och nu knyter samman säcken med nästa vers. Men<br/>markeringen i verserna är ändå lite poetisk. En<br/>endast överträdelse till dom mot en endas<br/>rättfärdiga gärning till liv. En endas olydnad till allas<br/>synd mot en endas lydnad till rättfärdighet för alla.<br/>Oavsett det är det ett snyggt sätt att sammanfatta i<br/>alla fall.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>5:20 νόμος δὲ<br/>παρεισηλθεν ἵνα<br/>πλεονασῇ τὸ<br/>παραπτῶμα οὗ δὲ<br/>ἐπλεονασεν ἡ ἀμαρτία<br/>ὑπερπερισσεύσεν ἡ<br/>χαρὶς</p>                                                              | <p>20Lagen kom in för att<br/>överträdelserna skulle bli<br/>större. Men där synden<br/>blev större, där<br/>överflödade nåden än<br/>mer,</p>                                                                    | <p>Så tar Paulus upp frågan han behandlat tidigare om<br/>lagens förhållande till synden. Här ställs lagen mot<br/>nåden. Frågan som ställs här av flera<br/>kommentatorer är om det här är en fortsättning på<br/>sammanfattningen Paulus gör i v 18 och 19 eller om<br/>det är så att Paulus kommer på att han inte riktigt<br/>avslutande tankegången om lagen och synden i v 13<br/>eller att det här är vad han kommer fram till utifrån<br/>de samtal som de lärde fariséerna fört i frågan om<br/>lagen och synden. Det är möjligt att det är alla tre<br/>slutsatser som gäller på en enda gång. För<br/>fariséerna och Paulus måste det varit tydligt att<br/>synden existerade redan innan lagen kom. Lagen<br/>blev snarare en bekräftelse på syndens sanna och<br/>förskräckliga väsen. Paulus har ju skrivit om det<br/>tidigare. Men i vers 13 kan det lätt bli missuppfattat<br/>vad gäller vad som räknas. Tanken är viktig eftersom<br/>frågan gäller vilken lag som måste avses. Självklart<br/>talar Paulus om de tio budorden, men för romare<br/>och greker och andra i världen, de hade ju inte lagen<br/>i form av de tio budorden. Vad gällde för dem?<br/>Paulus förklarar det med att införa ett ord,<br/>"pareisäthen" som betyder ungefär "kom in vid<br/>sidan av". Lagen kom in vid sidan av för att<br/>uppenbara vad synden är och visa på syndens<br/>realitet. Det är inte så att det inte finns någon synd</p> |

|                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                             | <p>om inte lagen skulle funnits, vilket man kan få uppfattning om i v 13. Synden blir inte större genom lagen, den blir uppenbar och synlig tack vare lagen. Synden är redan stor och otäck, men utan lagen syns den inte. Med lagen uppenbaras synden och plötsligt framstår den synlig i all sin förfärlighet. I Gal 3:13-25 förklarar Paulus det ännu tydligare, men här anser han uppenbart att det han skrivit hittills i sitt brev till Rom är tillräckligt tydligt: Lagen ger insikt om synden, Rom 3:20. Det är lätt att fastna i frågan om lagen och synden, men det Paulus egentligen vill trycka på är den överflödande nåden. När synden framstår i sin förfärlighet blir det också mer uppenbart hur underbart stor och överflödande nåden är. Paulus återkommer om det i kap 7, Vem kan frälsa mig från allt detta elände? Jo, det finns en som genom nåden har gjort det: Jesus Kristus, vår Herre.</p> |
| <p>5:21 ινα ωσπερ εβασιλευσεν η αμαρτια εν τω θανατω ουτως και η χαρις βασιλευση δια δικαιοσυνης εις ζωην αιωνιον δια ιησου χριστου του κυριου ημων</p> | <p>21och på samma sätt som synden härskade och förde till döden, skall därför nåden härskas genom rättfärdighet och föra till evigt liv genom Jesus Kristus, vår herre.</p> | <p>I Gal 3 talar Paulus om lagen som övervakare som skulle gälla fram till Jesu Kristi försoningsgärning. Synden och döden härskade fullständigt, inte ens lagen kunde göra någon rättfärdig, den visade snarare synden i en allt större faslighet. Men nu gäller nåden som tar över herradömet från synden och döden. När nu Paulus har talat mycket om syndens, dödens och lagens välde vill han poängtera att nu gäller det något helt annat. Synden och döden är inte härskare över oss, nu är det Jesus Kristus som är konung och härskare. Nu gäller Guds rike för oss med evigt liv till arvedel. Synden och döden har förlorat sin makt, nu är det nåden som gäller.</p>                                                                                                                                                                                                                                       |